Horizon.taal

Jaargang 38 - nummer 225

Mei - juni 2007

Центр независимых экспертиз
Российского экологического фонда «Техэко»
Институт языкознания
Российской академии наук

ЗАКЛЮЧЕНИЕ
Международной эколого-лингвистической
экспертной комиссии о целесообразности изучения
международного планового языка эсперанто
в средних и высших учебных заведениях

Expertise voor het parlement van Rusland (p. 4)

Esperanto in Afrika (p.9)

HORIZONTAAL

Tweemaandelijks tijdschrift, uitgegeven door de Vlaamse Esperantobond v.z.w., 38ste jaargang.

Verschijnt de 1ste van elke oneven maand.

Redactie en administratie:

Vlaamse Esperantobond v.z.w.
Frankrijklei 140
2000 Antwerpen
tel.: 03 234 34 00
fax: 03 233 54 33
E-post: horizon.taal#skynet.be
Webstek: http://www.esperanto.be/fel/nl.

Abonnementen: 25,00 EUR

Rekeningen:

t.n.v. Vlaamse Esperantobond, Antwerpen: KBC 402-5510531-55
of Fortis 001-2376527-06.

Redactie:

Lode Van de Velde

Medewerkers:

Petro De Smedt, Ivo Durwael, Agnes Geelen, Paul Peeraerts, Roland Rotsaert, André Ruysschaert, Emiel Van Damme, e.a.

Verantwoordelijke uitgever:

Paul Peeraerts, Frankrijklei 140, 2000 Antwerpen.

Advertentietarieven: (alle prijzen zijn in euro)

	1-malig	3-malig*	6-malig*
formaat 1/1:	250	625	1000
formaat 1/2:	150	375	600
formaat 1/3:	110	275	440
formaat 1/4:	80	200	320
formaat 1/6:	55	140	220
formaat 1/12:	30	75	120

* Inlassing van 3x dezelfde advertentie
van een door u drukklaar geleverd exemplaar.

Op deze tarieven geldt het BTW-tarief van 21%.

Kleurtoeslag bedraagt 125 euro per kleur en per inlassing.

Later dan gewoonlijk door de Paasvakantie, maar eindelijk is de nieuwe horizontaal er. Met nieuws uit (bijna) alle windstreken:

In Rusland vond onlangs een conferentie plaats over het invoeren van Esperanto in het Russisch onderwijs. Een vertaling van het officiële verslag vind u op de volgende bladzijden. Nu nog hopen dat de conferentie ook effectief tot resultaten zal leiden...

Nieuws uit Afrika vind je vanaf pagina 9 met een uitgebreid fotoverslag van Agnes, die op bezoek ging in Afrikaanse scholen te Benin en Togo, waar ook Esperanto lesgegeven wordt.

Dan wat nieuws dat niet elders in dit nummer te lezen is: in China zit het Esperanto ook duidelijk in de lift. De Esperantovereniging van de provincie Liaoning (LEA) meldt dat aan de universiteit van Shenyang op 1 maart 2007 - de eerste dag van het nieuwe semester - 600 studenten in 4 Esperanto-cursussen ingeschreven waren... en dat er ondertussen niemand afgehaakt is. Opmerkelijk is dat het Esperanto een niet-verplicht vak is; het levert wel 2 studiepunten op.

Tenslotte organiseren de Vlaamse Esperanto-Jongeren (FLEJA) een avondprogramma in het opvangcentrum voor vluchtelingen "De Patio" te Brugge op 8 juni, waar info in zoveel mogelijk talen gegeven wordt en waar de Brugse hommelgroep **In de klaere maene** zal optreden. Lees hierover meer op pagina 18!

... moet het nog gezegd dat het Esperanto een wereldtaal is?

Lode

INHOUD

Centrum voor Onafhankelijke Expertises bij de Ecologische Stichting van Rusland "Techeko"

Instituut voor Taalwetenschap van de Academie voor Wetenschappen van Rusland

BESLUIT

van de Internationale ekologisch-linguïstische Commissie van experten voor het doeltreffend invoeren van de studie van de internationale plantaal Esperanto in middelbare en hogere scholen.

Op grond van de schriftelijke vraag van de Europa-Universiteit Justo N 06/149 - 2000.07.12 en het document van het Comité voor Opleiding en Wetenschap bij de Doema van de Russische Staat N - 2006.07.12, heeft de Internationale Commissie van Experten (verder Commissie), wier leden diverse takken van de wetenschap vertegenwoordigen en ieder minstens tweetalig zijn, bestaande uit:

1. **LASKOVENKO Andrej Georgijevitsj**, doctor habilitatus in de rechtswetenschappen, professor, lid van de Wetenschappelijke Raad van Experten bij de Hooggerecht van Rusland - voorzitter van de Commissie (Rusland);

2. **AROLOVITSJ Viktor Semjonovitsj,** doctor habilitatus in de fysisch-mathematische wetenschappen - lid van de Commissie (Rusland);

3. **BROADRIBB Donald,** doctor in de filologie (Ph.D.), psychoanalyticus, Erelid van UEA (Wereld Esperanto Vereniging) - lid van de Commissie (Australië);

4. **GUBBINS Paul,** doctor in de filologie, journalist - lid van de Commissie (Groot Brittanië);

5. **DASGUPTA Probal,** doctor habilitatus, professor in de lingutiek, vice-president van de Esperanto-Academie - lid van de Commissie (Barata);

6. **SELTEN Reinhard Justus Reginald,** doctor habilitatus, professor, Nobelprijswinnaar economie - lid van de Commissie (Duitsland);

7. **ISAJEV Mahomet Izmajlovitsj,** doctor habilitatus in de filologische wetenschappen, professor - lid van de Commissie (Rusland);

8. **KISELMAN Christer Oscar,** doctor habilitatus, professor, algemeen secretaris van de Internationale Wetenschappelijke Academie "Comenius" (gesticht in 1986), lid van de Esperanto-Academie - lid van de Commissie (Zweden);

9. **KOLKER Boris,** filoloog, doctor habilitatus, professor, lid van de Esperanto-Academie, Erelid van UEA - lid van de Commissie (Verenigde Staten van Amerika);

10. **CORSETTI Renato,** doctor habilitatus, professor in de psychopedagogie van taal en communicatie, voorzitter van UEA, lid van de Esperanto-Academie - lid van de Commissie (Italië);

11. **MATTOS Geraldo,** doctor habilitatus, professor in de linguïstiek, voorzitter van de Esperanto-Academie (gesticht in 1905) - lid van de Commissie (Brazilië)

12. **MINNAJA Carlo,** doctor habilitatus in de wiskunde, professor in de toegepaste wiskunde, lid van de Esperanto-Academie - lid van de Commissie (Italië);

13. **MORITA Akira,** germanist, professor - lid van de Commissie (Japan);

14. **NANOVFSZKY György,** doctor habilitatus in de politieke wetenschappen, doctor habilitatus in de filologische wetenschappen, doctor habilitatus in de rechtswetenschappen, Eredoctor in de filosofie, professor - lid van de Comissie (Hongarije);

15. **SAMODAJ Vladimir Vladimirovitsj,** doctor in de filologie, docent, Erelid van de Wereld Esperanto Vereniging - lid van de Commissie (Rusland);

16. **XIAO Peiliang,** professor - lid van de Commissie (China);

17. **TUCHVATULLINA** Liana Irekovna, doctor in de rechten, professor - lid van de Commissie (Rusland);

18. **WELLS John,** doctor in de linguïstiek (Ph.D.), professor in de fonetica aan de Londense Universiteit, lid van de Britse Academie - lid van de Commissie (Groot-Brittanië);

19. **FRANK Helmar Gunter,** doctor habilitatus in de cybernetische wetenschappen, Eredoctor in de filosofie, voorzitter van de Internationale Academie voor Wetenschappen van San Marino (gesticht in 1983) - lid van de Commissie (Duitsland);

20. **CHALBASH Emil Tejfukovitsj,** doctor habilitatus in de kunsten, professor - lid van de Commissie (Rusland);

21. **SHEJPAK Anatolij Aleksandrovitsj,** doctor habilitatus in de technische wetenschappen, professor, Eremedewerker van de hogeschool - lid van de Commissie (Rusland);

22. **SHILO Gennadij Mihhajlovitsj,** doctor habilitatus in de rechtswetenschappen, Eredoctor in de filosofie, professor - lid van de Commissie (Rusland),

een ecologisch-linguïstische expertise uitgevoerd.

Ter beslissing werden aan de Commissie de volgende vragen voorgelegd in verband met de plantaal Esperanto:

1. Kan de taal, gezien vanuit het oogpunt van linguïstische ecologie, waardevol bijdragen tot de bescherming van de taaldiversiteit?

2. Speelt de taal een rol als psycho-propedeutische factor bij het studeren van vreemde talen?

3. Kan men beweren dat de taal een positieve invloed heeft op het cultuurpedagogische vlak?

4. Draagt Esperanto bij tot de taalgelijkheid bij internationale betrekkingen?

5. Is Esperanto een levende niet-etnische taal?

De leden van de commissie van experten zijn zich bewust van hun verantwoordelijkheid volgens de internationale en nationale wetgevingen bijzonder in het geval van een vals te trekken besluit van experten.

Met de vele jaren kennis van het Esperanto bij de leden van de Commissie, na bestuderen van de omvangrijke wetenschappelijke en artistieke literatuur (proza en poëzie), oorspronkelijk

in het Esperanto geschreven en vertaald in (uit) het Esperanto in verschillende sferen van de menselijke activiteit, met inbegrip van economie, recht, filosofie, geneeskunde, techniek, astronomie, ruimtevaart, exacte en humane wetenschappen;

in overweging nemend de internationale communicatiewaarde van Esperanto, die de bijzonderste of enige werktaal is van enkele internationale wetenschappelijke academies (die elk sedert meer dan 20 jaar werken);

gelet dat jaarlijkse Universele Esperantocongressen en talrijke internationale Esperanto-fora werken door middel van het Esperanto zonder vertalers;

in het besef dat in de wereld veel Esperantogezinnen leven met ouders van verschillende nationaliteiten (en talen), voor wier kinderen Esperanto in het gezin de eerste en belangrijkste taal is van de drie moedertalen;

kennis genomen hebbende van het feit dat Esperanto ingevoerd werd als facultatieve taal met gelijke rechten als vreemde talen in middelbare en hogere scholen in verschillende landen (Brazilië, Hongarije, China, Polen en andere);

zich ervan bewust dat men in de wereld door middel van het Esperanto talrijke internationale universitaire en andere cursussen onderwijst;

gezien het kennen van het Esperanto de kennis van de moedertaal verdiept en een belangrijke rol speelt van een propedeutisch fenomeen vóór de studie van vreemde talen, zoals internationale praktijk van het leren van talen bewezen heeft,

is de Commissie van oordeel, dat alle vijf gestelde vragen positief moeten beantwoord worden. De Commissie komt tot het volgende

BESLUIT VAN DE EXPERTEN:

1. Ecologisch-linguïstisch aspect. Als neutrale taal maakt het geen aanspraak op uitsluiting van eender welke nationale taal. Integendeel, door de rol van hulpmiddel voor communicatie en samenwerking te vervullen in wetenschap, techniek, cultuur, kunst en andere sferen van de menselijke activiteit, draagt het bij tot de vermeerdering van de rol en de levensduur van alle nationale talen in etnische groepen (met inbegrip van de minderheidstalen). Als perspectief mag men daarvan verhopen dat, dank zij het leergemak van Esperanto, hun aantal sprekers zal verveelvuldigd worden.Tot een dergelijk besluit leidt de huidige praktijk van het taalgebruik in afzonderlijke landen. In Hongarije bijvoorbeeld kreeg het Esperanto de status van communicatiemiddel en 'middel van samenwerking' met dezelfde rechten als andere vreemde talen. In de internationale communicatie draagt het bij aan het wegwerken van de wereldwijd bestaande taaldiscriminatie, die aan de grond ligt van het verdwijnen van minderheidstalen.

2. Psycho-propedeutische factor. Doordat het een logisch opgebouwde taal is, met een eenvoudige structuur, die tegelijk rijk is aan mogelijkheden, wordt Esperanto een orde gemakkelijker geassimileerd dan nationale talen. Een leerling, die zich bewust geworden is van zijn capaciteit om in korte tijd een andere taal dan zijn moedertaal stevig onder de knie te krijgen, komt op die manier een interne psychische barrière te boven. Dankzij deze omstandigheden, en ook dankzij het feit, dat er aan Esperanto internationale universeel geldende taaleigenschappen ten gronde liggen, die het mogelijk maken zich dieper bewust te worden van de wetten van het gemeenschappelijke menselijke denken, de eigenschappen

van een taal te "beginnen aanvoelen", verloopt de latere assimilatie van eender welke vreemde taal sneller en met meer succes. In meerdere landen werden experimenten uitgevoerd, waarbij groepen leerlingen of studenten, die gedurende een jaar Esperanto en daarna gedurende een jaar een vreemde taal geleerd hadden, bij de eindexamens niet alleen hun kennis van de niet-moedertaal Esperanto toonden, maar ook steeds een diepere kennis van de tweede vreemde taal. Daarom zou het invoeren van Esperanto in de middelbare en hogere scholen, zonder verhoging van de studieduur of meerkosten aan pedagogen, bijdragen tot een betere assimilatie van vreemde talen.

3. Opvoedkundig-culturele betekenis. Het leren van een vreemde taal vooronderstelt niet alleen assimilatie van de taal zelf, maar ook kennismaking met literatuur, cultuur, openbaar leven van het respectievelijke land, met de zeden en denkwijze van het volk, enz. Er bestaat een mening dat een neutrale internationale taal, rechtstreeks verbonden met de realiteiten van geen enkel land, zulke culturele achtergrond ontbeert. Op grond van deze onterechte oppervlakkige redenering ontkennen sommige invloedrijke maar onvoldoende geïnformeerde personen de doelmatigheid van de invoering van Esperanto in de leerprogramma's. Russische, Hongaarse, Duitse en andere wetenschapslui hebben de ongegrondheid van dit standpunt bewezen. Het sociale draagvlak van het Esperanto is een quasi-etnie - een internationale gemeenschap van mensen, die behoren tot de meest diverse nationale culturen. De Esperantoteksten worden beïnvloed door deze culturen en hun wisselwerking; daardoor vinden de nationale culturen in de internationale taal hun bemiddelde uitdrukking. Bovendien heeft deze quasi-etnie ook haar eigen achtergrondkennis, eigen aan geen enkel andere cultuur. Daarom verdient Esperanto met zijn culturele achtergrondkennis, die aan geen enkele andere cultuur eigen is. Daarom verdient Esperanto met zijn cultuurachtergrond niet minder een studieobject te zijn dan de traditionele vreemde talen.

4. Taalgelijkheid in internationale betrekkingen. In de Europese Unie, die 25 landen telt met 20 officiële talen, verbruiken de vertaaldiensten nu al de helft van het budget, en potentiële nieuwe leden kloppen nu al aan de deur van de EU, waardoor de vermelde last zelfs nog drastischer zal groeien. Onder die voorwaarden zullen de Europeanen verplicht worden ofwel het in de EU geproclameerde principe van taalgelijkheid op te geven en toe te geven aan het Engels, ofwel een neutrale internationale taal te aanvaarden als communicatiehulpmiddel. In het eerste geval is het te betwijfelen of Frankrijk, Duitsland, Spanje, Italië en sommige andere landen met het verzaken aan het principe van taalgelijkberechtiging zouden akkoord gaan. In het tweede geval zal de hele beschaafde wereld het Europese initiatief steunen, Rusland niet uitgezonderd. Rusland zou best als eerste het initiatief nemen opdat de aanvaarding van Esperanto door Europa niet als een verassing zou aankomen voor de bewoners van Rusland.

5. Esperanto is een levende niet-etnische taal. Tot zulk conclusie kwam de Hongaarse Nationale Academie, die daarover melding maakte op 6 januari 2004 (zie bijlage). Het besluit wordt vooral geconditioneerd doordat in de hele wereld vertegenwoordigers van eender welke sferen van de menselijke activiteit vrij met elkaar gecommuniceerd wordt in het Esperanto. Vandaag leven in de wereld heel veel Esperantofamilies met ouders met verschillende talen, voor wier kinderen het Esperanto de eerste en bijzonderste taal is van de drie oudertalen. In Esperanto worden meerdere duizenden boeken met originele en vertaalde literatuur uitgegeven (alleen al de Hongaarse schrijver Istvan Nemere, auteur van 321 romans, schreef 13 romans in het Esperanto, die in de hele wereld gelezen wordt), werken er theaters, worden er televisie-uitzendingen doorgegeven en zenden er radiostations.

De Algemene Assemblee van Unesco heeft tweemaal (1954, 1985) resoluties aangenomen, die de lidstaten aanbevelen Esperanto in te voeren in de leerprogramma's van middelbare en hogere scholen.

Esperanto is indertijd ontstaan op het grondgebied van het Russische Keizerrijk. Het is logisch dat Rusland het voortouw neemt en niet achterna hinkt in de Esperanto-beweging. Deelname van Rusland in het Bologna-proces zal aan de officialisering van Esperanto een bijzonder belang toekennen.

De noodzaak van internationale integratie en harmonisatie van het onderwijs actualiseert de taak Esperanto in te voeren als studieobject in middelbare en hogere scholen, de vervulling van de aanbevelingen van de Algemene Assemblee van UNESCO.

Een ruimer gebruik van de propedeutische eigenschappen van Esperanto zal eveneens bijdragen tot de doelstelling vreemde talen efficiënter te onderwijzen en te leren.

De Commissievoorzitter:

A.G. Laskovenko (Rusland)

Commissieleden:

V.S. Arolovitsj (Rusland), **D. Broadribb (Australië),**

P. Gubbins (Groot Brittanië), **P. Dasgupta (Barata),**

R. Selten (Duitsland), **M.I. Isajev (Rusland),**

C. Kiselman (Zweden), **B. Kolker (USA),**

R. Corsetti (Italië), **G. Mattos (Brazilië),**

C. Minnaja (Italië), **A. Morita (Japan),**

G. Nanovfszky (Hongarije), **V.V. Samodaj (Rusland),**

Xiao P. (China), **L.I. Tuchvatullina (Rusland),**

J. Wells (Groot Brittanië), **H. Frank (Duitsland),**

E.T. Chalbash (Rusland), **A.A. Shejpak (Rusland),**

G.M. Shilo (Rusland)

22 september 2006

Het Besluit werd oorspronkelijk opgesteld in Esperanto.

(Vertaling: Leo De Cooman)

NOVAĴOJ EL AFRIKO

Agnes Geelen ĵus revenis el vojaĝo al Afriko, kie ŝi vizitis interalie Beninon kaj Togolandon, ambaŭ estas landoj kun lernejoj kie Esperanto estas instruata. Jen ŝia foto-raporto!

Foto 1 (dekstre): Tiuj-ĉi junuloj (2 knabinoj, 12 knaboj) inter 12 kaj 14 jaraj vivas en Codji kie ili lernis en la elementa lernejo Jules Verstraeten. Ankaŭ esperanton ili tie lernis. Nun ĉiuj plulernas en kelkaj mezgradaj lernejoj. Oni povas konsideri ilin ambasadorojn de esperanto ĉar en iliaj novaj lernejoj nun ankaŭ ekzistas esperantaj rondoj. Daŭre al ĉiuj instruas Pierre Houenavo.

Foto 2 (maldekstre): La unua klaso de la elementa lernejo. Daŭre ekzistas tiu klasĉambro en loka materialo. Antaŭ 6 jaroj, ĝi estis la embrio de la lernejo. Ĉiujare la tegmento estas renovigata.

Fotoj 3-4: Pierre Houenavo fiere montras la motorciklon kiun - dank' al malavaraj kontribuoj de flandraj esperantistoj - akiris la NRO Esperanto-Afrik. Koran dankon al Bart, Henri, Katja, Albertine, Myriam, Germain, Leen, Eddy, Arie, Joris, Esperanto 3000, FLEJA, la Limburga Klubo, la urbo Peer. El eksterlando: Gisela (Francio) kaj Jean C.

Foto 5: Sub gvido de Pierre, la junuloj prizorgas kuniklo-bredejon. Ili ne mem manĝas la viandon - Pierre cetere estas vegetarano. La profito de la vendado iras al la elementa lernejo en Codji.

Foto 6: Perpieda limtransiro inter Benino kaj Togolando. La ne plu juna virino surkape portas pezan valizon kaj dorsosakon, entute pli ol 30 kg. Mi sekvas, kun sento de honto kaj samtempe admiro de ŝia kuraĝo: por gajni kelkajn cendojn ŝi stoike portas la tuton post kiam ŝi per gesto indikis ke mi aldonu la dorsosakon kiun mi intencis mem porti.

Foto 7 (maldekstre): De dekstre maldekstren: Raoul Hounnake, ĉefoficisto de la Afrika Oficejo, liaj filoj Bertrand kaj Jeff, Aba Eklu, Adjé Adjévi, en la Afrika Komisiono respondeca pri instruado.

Fotoj 8-13: impresoj el la centro de Lomé.

a): matene je la 7a: survoje al la lernejo
b): dispensario de familia kuracisto
c) kaj ĉ): transportado kaj vendado de karbonigita ligno
d): panovendistino
e): batado de manioko

Fotoj 14-15: preparoj por 'reĝa' akcepto de la gastoj. Esperantista familio, la nura kiun mi konas en Afriko: Kokou, Valentine kaj la gefiloj Alix, Benata, Elom.

Fotoj 16-17: Zsofia donas kroman instruon al seminarianoj el Niĝerlando, Benino kaj Niĝerio. Rimarku la peton sur la nigra tabulo: "dankon pro (preskaŭ) ĝustatempa alveno." La laboremo de Zsofia tiom motivigis la seminarianoj ke ne necesis ripeti tiun alvokon!

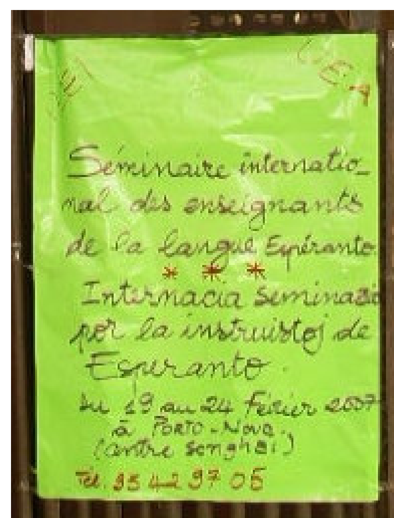

Foto 18 (dekstre): grupa foto je kursfino:partoprenantoj el Benino, Ebura Bordo, Niĝerlando, Niĝerio, Togolando, Belgio kaj Hungario/ Germanio.

Staras, de maldekstre dekstren: *Moses, Charles, André- el Codji,14 jara- François, Francis, Pierre, Mechak, Agnes, Sébastien, Antoine, Zsofia- kursgvidanto-, Souleymane, Moïse*

Kaŭras, de maldekstre dekstren: *Benoit, Adjévi, Latif, Ahmed*.

Foto 19: Vespera adiaŭo antaŭ la bone sekurigita Afrika Oficejo. En ĝi ja estas kelkaj valoraj aparatoj. Babilas:Pierre, Latif - Benino kaj Francis -Togolando/Benino.

Foto 20: por tiu kiu, dum vojaĝo, kun nostalgio pensas pri belgaj fritoj: fritita ignamo perfekte anstataŭas ilin. Se oni petas, la afabla kuiristino eĉ trovos por vi aldonan salon! Mia plej ŝatata manĝo!

Dankesprimo

Per tiu-ĉi letero mi, Jean Codjo, prezidanto de la neŝtata organizo ESPERANTO-AFRIK deziras danki tutkore ĉiujn kiuj kontribuis al aĉeto de motociklo kadre de la projekto pri instruado de esperanto en diversaj lernejoj de Adohoun-Codji, kie staras esperanto-lernejo ekde 1999.

Pro la relativa sukceso de la projekto en la lernejo "Jules Verstraeten", aliaj lernejestroj de la regiono petis enkondukon de esperanto en siaj respektivaj lernejoj. Tiu motorciklo nun helpas al Pierre Houenavo, la esperanto-instruisto, gvidi kursojn en tri aliaj lernejoj. Mi kaptas la okazon por anonci, ke lernantoj, kiuj frekventis la baznivelan lernejon Jules Verstraeten, nun tiel scipovas esperanton, ke tri el ili nun estas aktivaj membroj de la estraro de la junulara landa asocio de Benino. Raporto pri evoluo de la projekto certe disponiĝos regule.

Jean Codjo,
95 king street
E4L 3G4, NB
CANADA

De geschiedenis van Esperanto en andere plantalen

Al wie Esperanto begint te leren krijgt uiteraard wat informatie over Zamenhof, de ontwerper van de taal. Als zij of hij volhoudt, zich integreert in de verenigingen en regelmatig tijdschriften en boeken leest, zullen ook namen als Hodler en Kreuz, Lapenna en Tonkin, UEA en SAT... min of meer bekend zijn. Een overzicht van de meer dan honderdjarige geschiedenis van het Esperanto, waarin al deze namen in hun tijd en hun omgeving gesitueerd worden, ontbrak echter nog in het Nederlands. Marc van Oostendorp (1967), die al van in zijn kindertijd met het Esperanto bekend is, heeft deze leemte opgevuld.

Veel echt nieuwe dingen ben ik tijdens het lezen van het boek niet te weten gekomen, maar een hoop informatie die ik in de loop der jaren her en der in boeken en tijdschriften tegengekomen ben werd opgefrist en aangevuld. Ook werden enkele misverstanden rechtgezet. Zo veronderstelde ik om een of andere reden dat Zamenhof, die op weg naar het wereldcongres in Parijs verrast werd door het uitbreken van de eerste wereldoorlog, nooit meer thuisgeraakt was. Hij blijkt echter toch in 1917 thuis in Warschau overleden te zijn.

Behalve de geschiedenis van het Esperanto zelf (de eerste twee delen) geeft het boek in een derde deel een overzicht van de verschillende plantalen die tijdens de voorbije 350 jaar ontworpen werden. Interessant zijn de vaststellingen dat het ontwerpen van plantalen een bijna exclusief mannelijke aangelegenheid is en dat de meeste projecten die na het Esperanto ontstaan zijn, eigenlijk op het Esperanto gebaseerd zijn.

Het laatste deel gaat over het Esperanto in de 21ste eeuw. De toekomst die van Oostendorp schetst is eerder somber, maar dood is het Esperanto zeker nog niet. Dat blijkt uit het citaat van Tonkin dat het boek afsluit: "Als het Esperanto gedood kon worden, hadden de esperantisten dat al lang gedaan."

Een schoonheidsfoutje is de omslag van het boek. Toen ik het voor het eerst zag, dacht ik dat er een ongelukje gebeurd was bij het drukken of het binden, maar de omslag blijkt inderdaad zo ontworpen te zijn: een foto van arbeiders-esperantisten uit 1931 met op de achtergrond een affiche die toen ongetwijfeld modern was, maar die nu vooral de oubolligheid van de beweging illustreert. Het is alvast niet het boek dat ik als boekhandelaar in mijn etalage zou leggen...

Het boek is te verkrijgen bij de Vlaamse Esperantobond v.z.w.:
Een wereldtaal - De geschiedenis van het Esperanto. Marc Van Oostendorp. Uitg.: Athenaeum-Polak en Van Gennep. 9,74 euro. ISBN: 90 253 3682 5.

Respect en Eerbied

Tijdens de algemene vergadering van Movado sen Nomo op woensdag, 7 maart kregen we van Patrick Hanjoul een uiteenzetting van drie kwartier te horen over initiatieven van Bond zonder Naam. Patrick Hanjoul heeft zowat 20 jaar geleden het roer van Phil Bosmans overgenomen.

Het verhaal van Patrick was indrukwekkend en inspirerend. De Bond heeft een aantal nieuwe initiatieven op gang getrokken, die eigenlijk heel veel geld kosten, maar waarvan de kosten volledig worden gedragen door bedrijven, zonder dat de Bond zich "verkoopt" in reclameboodschappen. De namen van de sponsorende bedrijven komen enkel voor in een vermelding op de website.

Het meest opvallende en bekende project is beslist "Boodschap zonder Naam". Dit project verwekt een kettingreactie. Door zijn succes gaan meer en meer deuren open en wordt medewerking van ministeries, publieke instellingen, de media en zelfs de politieke wereld gemakkelijk tot zelfs spontaan. Cruciaal zijn volgens Patrick een duidelijke boodschap, zuiver gesteld, maar gepresenteerd in een zeer professioneel project. Het merkwaardige is dat elke nieuwe stap meer kansen biedt om de volgende projecten nog meer professioneel te omkaderen.

Voor mij was het meteen duidelijk dat ook de Esperantobeweging in de huidige multiculturele maatschappij een duidelijke boodschap te bieden heeft. Geen uitzichtloze en ethisch niet te verantwoorden oorlog tegen het Engels als het internationaal communicatiemiddel. Wel een boodschap van respect en eerbied voor de cultuur en taal van anderstaligen. Ons project "Taal en Cultuur" is een eerste stap in die richting.

Zolang ik voorzitter geweest ben van de Vlaamse Esperantobond ben ik er mij bewust van geweest dat we te eng bezig waren. De Vlaamse Esperantobond is eigenlijk geen "beweging" maar in de eerste plaats een vriendenkring.

Ik beschikte echter blijkbaar niet over de capaciteiten om mijn ideeën om te zetten in een professioneel uitziend project waarvoor steun of subsidies zijn los te krijgen, noch over de overtuigingskracht om meer bekwame collega's/actievelingen te overtuigen om zulk project uit te werken. Ik heb mijn kansen gehad en niet benut. Hier is een uitdaging voor de jongeren, die nu actief zijn in onze vereniging. Het project "Taal en Cultuur" kan zeker nog verder uitgebouwd worden in Vlaanderen en … hopelijk zelfs daarbuiten.

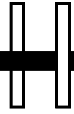
Maar er zijn beslist nog heel wat andere mogelijkheden om van onze vriendenkring een echte groeiende beweging te maken. Jongeren moeten zich er wel bewust van zijn dat het een werk van lange adem is. Het is pas na zowat 20 jaar studie- en herstructureringswerk dat de Bond zonder Naam meer en meer wind in de zeilen krijgt.

Ivo Durwael

Fondaĵo Domo

Naar aanleiding van het jubileumweekend te Antwerpen werd de versleten traploper in het Esperantohuis te Antwerpen vervangen, met dank aan Filip en Ivo. De kosten worden betaald uit het "Fondaĵo Domo". Het doel van dit fonds is herstellingen aan het Esperantohuis mogelijk te maken. Zo is bijvoorbeeld ook de koepel beneden achteraan aan vervanging toe.

Stortingen voor dit fonds zijn altijd welkom en fiscaal aftrekbaar vanaf 30 euro, van zodra de minister ons recht om fiscale attesten uit te schrijven verlengt (en met terugwerkende kracht). Rekeningnummer: zie colofon op pagina 2, m.v.v. "Fondaĵo Domo". Hartelijk dank!

Woordenboek der Nederlandsche Taal op internet

Het Woordenboek der Nederlandsche Taal (WNT) is een gigantisch werk met ongeveer 450.000 trefwoorden uit de periode 1500-1976, waaraan vijf generaties redacteuren anderhalve eeuw gewerkt hebben. Het werd oorspronkelijk gepubliceerd onder de vorm van meer dan 40 boekdelen, dan als cd-rom en sedert eind januari 2007 kan het via internet geraadpleegd worden op *http://wnt.inl.nl/*. Gebruikers moeten zich wel vooraf inschrijven. *(Taalpost)*

KU Leuven: één derde masters in het Engels

Van de 160 masteropleidingen die de KU Leuven volgend jaar zal aanbieden, zullen er 58 in het Engels gegeven worden. *(Het Volk, 26.1.2007, http://www.kuleuven.be/masters/)*

Te snel?

Een terugkerende klacht bij het beluisteren van radio-uitzendingen in een vreemde taal is dat er te snel gesproken wordt. In Windows Media Player (en wellicht ook in gelijkaardige programma's) bestaat de mogelijkheid om, zonder kwaliteitsverlies, de snelheid te verlagen: kies onder „now playing" voor „enhancements" en wijzig daar de „play speed settings". *(Pola Radio)*

Geen Engels, niet vliegen

In India mogen 25 piloten niet meer vliegen omdat ze niet genoeg Engels spreken. Het gaat vooral om piloten uit Oost-Europa en Indonesië, die werken voor Indiase lagekostenmaatschappijen. *(Metro, 19.2.2007)*

Europa 1: Spaak

„Spaak moest een aantal speeches voorbereiden [bij de Verenigde Naties] maar alhoewel hij de ganse oorlog in Engeland had gezeten, kende hij geen Engels. Frans was de enige taal die hij kende." *(Renée Haferkamp, tot 1995 hoofd van de Tolken- en Conferentiedienst van de Europese Commissie, Brussel deze week, 1.3.2007, wellicht ook nog te lezen op http://www.brusselnieuws.be/site/templates/search page?metadata=wonenbxl)*

Europa 2: Thatcher, Kohl en Mitterand

„Thatcher, Kohl en Mitterand, die jaren hebben samengewerkt, konden zelfs hun ontbijt niet nemen zonder tolk. Hun landstaal was de enige die ze beheersten." *(idem)*

China

„Chinezen zeggen vaak dat de echte Chinese muur de taal is. Er zijn veel inspanningen gedaan om de kennis van buitenlandse talen te vergroten, maar er zijn relatief weinig mensen die het kunnen." *(Catherine Vuylsteke over haar nieuwe China-boek, Metro, 12.3.2007)*

Muziek en taal

Zelfs voor kleine kinderen zonder veel muzikale aanleg kan het nuttig zijn muziek te leren, omdat dit later het aanleren van vreemde talen - vooral die waarin de toonhoogte van belang is - vergemakkelijkt. Omgekeerd kan dit ook verklaren waarom sprekers van sommige talen meer talent voor muziek hebben. (*www.communication.northwestern.edu/brainvolts/projects/music/*)

Bezigheidstherapie?

De rage om al in de lagere school Chinees te leren is ook naar Frankrijk overgewaaid. Het gaat echter moeizaam. Na drie jaar kennen de scholieren 600 tekens, het minimum om zich verstaanbaar te maken. Met dezelfde inspanning zouden ze voor Spaans het dubbel geleerd hebben. Wat sarcastisch wordt opgemerkt dat Chinees leren vooral nuttig is om hoogbegaafde leerlingen bezig te houden. *(Der Spiegel, 12/2007))*

Esperanto

Zeevaart

Er werd op *http://groups.google.com/group/maristoj* een discussiegroep opgericht die alles behandelt wat met zeevaart te maken heeft, vanaf zeilen over terminologie tot containers. *(Peeter Aitai)*

Ĉapelisto

Het probleem had eigenlijk al lang moet verdwenen zijn, maar het blijft bestaan: enkele makers van Esperantowebsites blijven sukkelen om Unicode te gebruiken en geven nog altijd de voorkeur aan de „x" voor de letters met „ kapje". Voor gebruikers van Firefox die dit liever niet meer op hun scherm zien, bestaat een hulpprogramma op *https://addons.mozilla.org/firefox/4016/*. Het installeert zich automatisch en verschijnt als een groen bolletje rechts onder op het scherm. Het is ook bruikbaar om dergelijke pagina's na aanpassing te kopiëren

naar een ander programma, bijvoorbeeld een tekstverwerker. *(revuloj)*

Esperanto-boeken

Tijdens het jaar 2006 publiceerden 114 uitgevers 204 boeken en of over Esperanto, met in totaal 30.078 bladzijden. Meer informatie op *http://www.esperanto.org/Ondo/*, rubriek „Novaĵoj". *(BJA)*

Esperanto-tijdschriften

In het aprilnummer van „La Ondo de Esperanto" verscheen een overzicht van de belangrijkste Esperanto-tijdschriften, opgemaakt op basis van interviews met de uitgevers en/of hoofdredacteurs van die tijdschriften. *(BJA, www.esperanto.org, Nia gazetaro vide de redaktoroj)*

Lapenna

Ivo Lapenna is een beroemde, volgens sommigen beruchte figuur uit de Esperantowereld van de jaren 1950-1970. Het gelijknamige fonds heeft een vernieuwde website op *www.ivolapenna.org*, met o.m. informatie over de beurzen die de stichting toekent en enkele toespraken van Lapenna. *(ret-info)*

Windows Vista

Albert Claessen maakte een hulpprogramma om de Esperantoletters te kunnen typen met behulp van de dode toets [^], zoals op de oude schrijfmachines. Het werkt met Windows Vista, maar ook met Windows 2000 en Windows XP. *(www.a-claesen.be, kies „ Esperanto", „kapjesletters")*

Reta Vortaro

Reta Vortaro is een Internet-woordenboek samengesteld door vrijwilligers. Het project heeft een nieuw adres: *http://reta-vortaro.de/*.

YouTube

Op YouTube zijn een hele reeks filmpjes te bekijken in en/of over Esperanto, onder meer *www.youtube.com/watch?v=3PkmPq2HwHQ* en op *www.youtube.com/watch?v=3PkmPq2HwHQ*. Tijdens het afspelen verschijnt rechts een lijst van filmpjes over vergelijkbare thema's.

Pola Radio

Een tijdje zag het er naar uit dat de Poolse wereldomroep zijn uitzendingen in het Esperanto zou stopzetten, maar uiteindelijk werden ze toch behouden, zij het nu enkel via internet op *www.polskieradio.pl/eo/*. Het komt er nu wel op aan echt te luisteren naar de programma's en niet alleen te beweren dat men het doet; het aantal luisteraars is perfect gekend!

Muzak

Voor wie de hele dag achtergrondgeluid in het Esperanto wenst, zijn er onlangs twee zenders bijgekomen. *www.radio-esperanto.com* zendt doorlopend Esperanto-muziek uit (maar was niet te bereiken op het ogenblik dat deze pagina samengesteld werd). De Hongaarse Esperanto-Radio Jászberény (*http://87.242.26.81:8000/listen.pls*) heeft een ruimer aanbod: behalve muziek ook interviews, herhalingen, overnames van andere zenders...

Clubprogramma's

Tenzij anders vermeld zijn alle vergaderingen gratis en voor iedereen toegankelijk. Let wel dat de meeste activiteiten in het Esperanto doorgaan. Uiteraard zijn we steeds bereid geïnteresseerde bezoekers in het Nederlands te woord te staan.

ANTWERPEN – Groep "Esperanto-Antwerpen"

www.geocities.com/esperanto_antwerpen

Alle programma's hebben plaats in het Esperantohuis, Frankrijklei 140, 2000 Antwerpen, in het clublokaal op de eerste verdieping. De clubavond begint om 20.15 uur. Iedereen is welkom.

vrijdag 4 mei: **Taal & Cultuur**: Marokkaanse cultuur
vrijdag 11 mei: **Taal & Cultuur**: Het Arabisch
(↥ beide in het Nederlands)
vrijdag 18 mei: Laatste voorbereidingen van het jubileumfeest
vrijdag 25 mei: begin van de jubileumfeesten
vrijdag 8 juni: Leontine Janssens over DUBAI, één van de 7 Arabische Emiraten, een paradijs voor rijke toeristen
vrijdag 15 juni: Agnes Geelen over haar reis naar Benin
vrijdag 22 juni: Mramba Simba uit Tanzanië
vrijdag 29 juni: Chris De Clerck leest "Reinaart de vos" in het Esperanto en geeft commentaar

Meer details over het programma kan je vinden op de webpagina's van FEL, op het programmabord in het clublokaal of in het informatiekastje aan de voordeur. Of telefonisch via 03 234 34 00.

BRUGGE – Paco kaj Justeco

8 *juni*: Esperanto-café (20-24 u) in "De Patio", het opvangcentrum voor vluchtelingen: zie pagina 18.

Ook andere info bij Heidi_Goes#yahoo.com of 050/675178 (na kantooruren).

BRUSSEL – Esperantista Brusela Grupo

http://users.belgacom.net/EBG

Opgelet: nieuwe vergaderplaats: gebouw Van Maerlant, op de hoek van de gelijknamige straat en de Belliard-straat, tegenover het Leopoldpark, dicht bij metrostation Maelbeek. Aangezien dit gebouw tot de Europese Instellingen behoort, is er een vrij strenge controle. Bezoekers gelieven zich op voorhand aan te melden.
Info: Hélène Falk, Eikenlaan 7, 1640 Sint-Genesius-Rode, tel.: 02 358 42 14, helene.falk#skynet.be

Om per e-post op de hoogte gehouden te worden van de activiteiten van de Brusselse groep, stuur je een leeg berichtje naar: esperanto-en-bruselo-subscribe#yahoogroups.com.

GENT – La Progreso

http://www.esperanto.be/gent

Clubhuis: "La Progreso", Peter Benoitlaan 117, 9050 Gentbrugge, tel.: 09 230 16 77.

Zaterdag 12 mei: Onze niet te missen jaarlijkse zoektocht door Gent vanuit het Vredeshuis.
Woensdag 23 mei: Boekenavond.
Zaterdag 23 juni: Stadswandeling onder leiding van Jacques Huys. Dit keer gaan we "ondergronds".

KALMTHOUT – La Erikejo

http://users.telenet.be/La.Erikejo/Index.htm

Bijeenkomsten vinden telkens plaats vanaf 20 uur in het Parochiecentrum van Heide (achter de kerk, vlakbij het NMBS-station *Heide)* tenzij anders vermeld.
donderdag 24 mei: Anita over zeppelins.
donderdag 21 juni: Jaarlijkse wandeling, dit keer in het park van Brasschaat en het Peerdsbos. Nadien bezoek wij de taverne " De Melkerij".

Info: Mireille Smet-Storms op 03 666 83 19 of via mireillestorms#hotmail.com

KAPELLE – Esperanto-Grupo "Meza Zelando"

Voor onze avonden, de laatste vrijdag van de maand om 19.30 u., worden we telkens bij een ander clublid te gast ontvangen. Inlichtingen over programma en plaats van samenkomst bij Sally en Dies Krombeen, tel.: (0113) 34 15 63 of Rie en Kees Dentz, tel.: (0118) 61 48 34.

KORTRIJK – ROESELARE – TIELT

Koninklijke Esperantogroep La Konkordo
esperanto.kortrijk#esperantoland.org

Opgelet: Nieuwe locatie voor onze activiteiten: Erfgoedhuis zaal 2, O.L.Vrouwstraat 45 te Kortrijk tel. 056 27 74 24. Elke vierde dinsdag van iedere maand (met uitzondering van juli en augustus). De derde dinsdag indien de vierde een feestdag is.

Voor inlichtingen: Jean-Pierre Allewaert, Tarwelaan 10, 8500 Kortrijk, tel.: 056 20 07 96 / Piet Glorieux, Werkenstraat 56, 8610 Werken, tel.: 051 56 90 30. Bezoekers van andere clubs melden bij voorkeur hun komst. Dit laat ons toe hen beter te ontvangen en hen te verwittigen bij verandering van locatie.

De **stadsbibliotheek van Kortrijk** beschikt over een uitgebreid **Esperantofonds**. Er is gelegenheid dit fonds te bezoeken. Geef een seintje aan Daniëlle Demeyere, bibliothecaris tel. 056-27 75 00 (algemene balie). Of stuur een berichtje naar Danielle.Demeyere#kortrijk.be.

LEUVEN - Esperanto 3000

http://www.esperanto.be/esperanto3000

Zoals steeds gaan al onze activiteiten door in het Cultureel Centrum, Brusselsestraat 63, Leuven. Voor de meest recente informatie over ons programma kan je steeds terecht op onze webpagina.

Woensdag 9 mei: Algemene Vergadering + voordracht "Pachthoven in Waterloo"
Woensdag 13 juni: Vespero 3000

Info: Roger Goris, Rue Ménadastraat 44, 1320 Hamme-Mille, tel.: 010 86 01 12. E-post: rogergoris#versateladsl.be

LIMBURGSE ESPERANTO-VERENIGING (LEV)
(met zetel in PEER)
http://users.skynet.be/sky53810/

Elke eerste donderdag van de maanden oktober tot mei: vergadering, voordracht of conversatie in het Esperanto. Andere donderdagen (oktober tot mei): Esperantocursus. Begeleiders: Jan Doumen en Henri Schutters.

In Cultuurcentrum "'t Poorthuis" Zuidervest te Peer, elke donderdag van 20 u. tot 22 u.

LONDERZEEL
Cursus voor beginners elke maandag 19-21 u, en voor gevorderden elke donderdag van 20-22 u. in Hof ter Winkelen.
Info: Frederik Vanden Brande, Hof ter Winkelen, Holle Eikstraat 25, 1840 Londerzeel. Tel.: 052 30 01 66, fax: 052 30 53 65. of: J.P. Fertinel, Haan 47, 1840 Londerzeel. Tel.: 052 300 652.

OOSTENDE – La Konko - Telkens om 19u

Maandag 14 mei 19u : conversatie-avond bij Diana
Maandag 21 mei 19u : conversatie-avond in Vercamersschool : Thema : het milieu
(verplaatsing wegens Pinkstermaandag op 28 mei)
Maandag 11 juni 19u : conversatie-avond in Vercamersschool
Zaterdag 16 juni : uitstap per trein naar Kortrijk - Viering 20 jaar La Konko (programma onder voorbehoud: vertrek om 8u - bezoek aan bibliotheek of museum - koffietafel - stads-wandeling met gids - avondmaal te Oostende)
Maandag 25 juni 19u : conversatie-avond en einde werkjaar bij Daniël en Liliane

Cursus gevorderden: elke donderdag 14u30-16u30 - Vercamersschool, Northlaan 14

Meer info: Marc (0486/362365) - Else (0473/528418) - Flory (059/702914) of via e-post : marc.cuffez#pandora.be of lakonko1987#yahoo.fr

TIENEN – La Hirundo
http://home.tiscali.be/lahirundo/

Basiscursus volgens de Cseh-methode: elke maandag van het schooljaar van 19 - 21u.

Cursus voor gevorderden (19-20u) gevolgd door maandelijkse samenkomst (tot 22u): elke laatste maandag van de maand.

Info: Bert Boon, Merelhof 8, 3300 Tienen. Tel en fax: 016 / 81 52 46, e-post: bert.boon#skynet.be

TURNHOUT
Cursus voor gevorderden op dinsdag 9-11u. Dinamo/ Warande, Congoplein 1, Turnhout.

Radio-uitzendingen in het Esperanto

Op http://www.akueck.de/eodx.htm staat een volledig overzicht van de frequenties en tijdstippen van de radio-uitzendingen.

Esperanto-café in opvangcentrum De Patio (Brugge)

8 juni 2007 (20 - 24 uur)

In 'De Patio', het Brugs Rode Kruis-opvangcentrum, vindt wekelijks 'El Mundo' plaats: een vrijdagavondcafé voor meer dan één cultuur met afwisselend dans-, bingo-, pannenkoeken-, volksspelenavonden en geregeld optredens van muzikanten uit verschillende hoeken van de wereld. Op 8 juni wordt een **Esperanto-avond** gepland. We beginnen met infotafels over Esperanto in zowat alle talen van de bewoners van het centrum en geven uitleg aan geïnteresseerden. Daarna speelt de Brugse hommelgroep **In de klaere maene** onder leiding van Johan Van Eenoo.

Iedereen is welkom, maar buitenlandse esperantisten en alle anderen die uitleg kunnen geven in de talen van de bewoners, zoals Arabisch, Perzisch, Russisch, ... zijn extra welkom!

Organisatie: FLEJA i.s.m. Rode Kruiscentrum 'De Patio': Vlamingstraat 55, 8000 Brugge
Bereikbaar: Bus 3 en 13 (vanaf het station) stoppen vlak voor de deur van het centrum (halte na de markt, Kipstraat), maar alle bussen richting centrum stoppen aan de markt, vanwaar het slechts eventjes stappen is naar 'De Patio'.

Meer info: Heidi Goes, Heidi.Goes#gmail.com of 050/675178. Vooraf aanmelden is niet verplicht, doch wenselijk.

Contactadressen in Vlaanderen

ANTWERPEN *Esperanto-Antwerpen*, p/a Frankrijklei 140, 2000 Antwerpen, tel.: 03 234 34 00, E-post: esperanto-antwerpen#esperanto.be
BRUGGE *Paco kaj justeco*, H. Goes, Vuldersstraat 93, 8000 Brugge, 050/675178, heidi_goes#yahoo.com
BRUSSEL H. Falck, Eikenlaan 7, 1640 St.-Genesius-Rode, tel. 02 358 42 14, E-post: helene.falk#skynet.be
GENT *La Progreso* Katja Lödör, Peter Benoitlaan 117, 9050 Gentbrugge, tel.: 09 230 16 77, E-post: gent#esperanto.be
KALMTHOUT *La Erikejo*, Mireille Smet-Storms op 03 666 83 19 of via mireillestorms#hotmail.com
KORTRIJK *La Konkordo* P. Glorieux, Werkenstraat 56, 8610 Werken, tel.: 051 56 90 30. E-post: esperanto.kortrijk#esperantoland.org
- Jean-Pierre Allewaert, Tarwelaan 10, 8500 Kortrijk, tel.: 056 20 07 96.
LEUVEN *Esperanto 3000* Roger Goris, Rue Ménadastraat 44, 1320 Hamme-Mille, tel.: 010 86 01 12. E-post: rogergoris#versateladsl.be.
LIMBURG *Limburgse Esperantovereniging* H. Schutters, Panhovenstraat 10, 3930 Peer, tel.: 011 63 55 92. E-post: henri.schutters#skynet.be.
LONDERZEEL Frederik Van den Brande, Hof ter Winkelen, Holle Eikstraat 25, 1840 Londerzeel. Tel.: 052 30 01 66, fax: 052 30 53 65. E-post: comite.jean.pain#skynet.be.
OOSTENDE *La Konko* Marc Cuffez, Elisabethlaan 295, 8400 Oostende, tel.: 0486 36 23 65 (gsm)
ROESELARE / **TIELT** zie KORTRIJK
TIENEN *La Hirundo* B. Boon, Merelhof 8, 3300 Tienen, tel.: 016 81 52 46, e-post: bert.boon#skynet.be.
TURNHOUT Daniel Van Herpe, Koningin Fabiolalaan 2, 2360 Oud-Turnhout, tel.+fax: 014 45 13 29. E-post:dan.vanherpe#telenet.be

Contactadressen in Nederland

ALKMAAR Joh.Heijstra, Breedelaan 69, 1851 MB Heiloo, tel.(072) 5332344.
ALMELO G.C.A.M. Dercks, Molenstraat 20, 7607 AL Almelo. Tel. 0546 819403.
APELDOORN: Mevr. A. Schouten, Dintel 20, 733 MC Apeldoorn. Tel. 055 5332923.
BEVERWIJK *Stelrondo* R. Moerbeek, Zwaansmeerstraat 48, NL-1946 AE Beverwijk, tel.: (0251) 23 10 79.
DEN HAAG *Internationaal Esperanto-Instituut (IEI)* Riouwstraat 172, NL-2585 HW Den Haag, tel.: (070) 355 66 77.
DEN HELDER *Esperanto-klubo Den Helder* , Kruiszwin 1205, NL-1780 LE Den Helder.
DEVENTER zie **ALMELO**.
EINDHOVEN R. Bossong, Floraplein 23, NL-5644 JS Eindhoven, tel.: (040) 211 41 62.
ENSCHEDE (NEJ-sekcio) De Vluchtestraat 1-402, NL-7423 BE Enschede, tel. (053) 433 26 40.
GRONINGEN *Esperantocentrum*, T.W.S. Mansholtstraat 25, NL-9728 MC Groningen, tel.: (050) 527 45 72 of (059) 849 14 88, http://pingveno.nl/klubo
HAARLEM-HEEMSTEDE *Komprenado faras pacon* C. Duivenvoorden-Kors, Kamerlingh Onnesstraat 40, NL-2014 EM Haarlem, tel.: (023) 524 57 13.
HELMOND Toine Gremmen, Nassaustraat 3, 5707 HL Helmond, tel.: (0492) 54 44 72.
'S HERTOGENBOSCH S. Bosga, Rijzertlaan 46, postbus 2141, 5202 CC 's Hertogenbosch.
HILVERSUM A.J. Middelkoop, Jonkerweg 11, NL-1217 PL Hilversum, tel.: (035) 624 33 20.
KAPELLE *Zelanda Esperanto-grupo* Sally en Dies Krombeen, Vijverstraat 3, NL-4421 AW Kapelle, tel.: (0113) 34 15 63 of (0118) 61 48 34.
LEIDSCHENDAM-VOORBURG: M.H. Erasmus-van Zadelhoff, Laan van Oostenburg 40, NL-2271 AP Voorburg, tel.: (070) 38635 29. E-post: marjet.erasmus#zonnet.nl
MIDDELBURG zie KAPELLE
ROTTERDAM *Merkurio* P. Schuil, Park Vossendijk 331, 3192 XG Hoogvliet, tel.: (010) 416 14 49.
TANEF/La Migranto Aad Demmendaal-o/d Brouw, Boekenrode 11, NL-3085 JA Rotterdam. E-post:a.m.demmendaal#planet.nl.
TERNEUZEN *Zeland-Flandruja Esperanto-Grupo* J. den Toonder, Axelsestraat 6, 4537 AJ Terneuzen.
VOORBURG: zie Esperantogroep LEIDSCHENDAM-VOORBURG
WIJLRE Esperantogrupo Marnolando, Tienbundersweg 38, NL-6321 CR Wijlre, tel.: (043) 450 12 48.
ZAANDAM Esperantocentrum PB 433, NL-1500 EK Zaandam, tel.: (075) 616 69 31.

Andere nuttige adressen

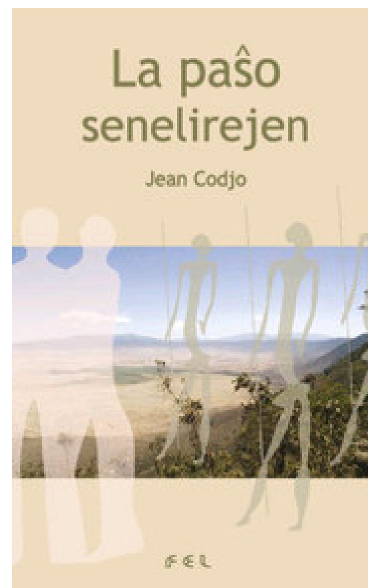
Vlaamse Esperantobond / Flandra Esperanto-Ligo Frankrijklei, 140, B-2000 Antwerpen. Tel.: 03 234 34 00, Fax.: 03 233 54 33.
E-post: info#fel.esperanto.be. Internet: www.esperanto.be
Vlaamse Esperanto Jongeren Vereniging / Flandra Esperanto Junulara Asocio p/a Frankrijklei 140, B-2000 Antwerpen. Tel.: 03 234 34 00, E-post: fleja#esperanto.be.
ILEI-Belgio: Iwona Kocieba, Graaf de Fienneslaan 54, BE-2650 Edegem, iwona.kocieba#telenet.be
Esperanto Scoutsvereniging/Skolta Esperanto-Ligo (SEL) Stein Hautekees, Barcène 2b, 559 Ciney, post#sel-belgio.be; http://www.sel-belgio.be
Association pour l'Esperanto, p/a Marcel Delforge, rue des Glacières 16, B-6001 Charleroi (Marcinelle). Tel.: + fax: 071 43 14 13.
E-post: mardelforge#brutele.be.
Belga Esperanto Fervojista Asocio (Spoorweg-esperantisten), Lucien De Sutter, Frère Orbanstraat 210, 8400 Oostende. Tel:059 50 18 25.
Esperanto-Nederland, Tulpstraat 110, 2841 AE Moordrecht (Nederland), Tel.: 0182-374058, E-post: sekretario#esperanto-nederland.nl.
Hoofdkantoor van de Esperanto WereldVereniging/Centra Oficejo de UEA Nieuwe Binnenweg 176, NL-3015 BJ Rotterdam, tel.: 00 31 10 436 10 44. E-post: uea#inter.nl.net.

Bestuursleden van FEL

Voorzitter: Lode Van de Velde, Hof Van Tichelen 20/3,
2020 Antwerpen, 03/899.08.73, lodchjo#yahoo.com
Ondervoorz.: Flory Witdoeckt, Wittenonnenstraat 7,
8400 Oostende, 059/70.29.14, flory#witdoeckt.be
Penningm.: Helena Van der Steen, Turnhoutsebaan 459,
2140 Borgerhout, h.vdsteen#tiscali.be
Secretaris: Kevin De Laet, muizenstraat 5/3, 2060 antwerpen,
KevinDL#hotmail.com
Bestuurslid: Walter Vandenkieboom, Wittenonnenstraat 7,
8400 Oostende, 059/70.29.14
Bestuurslid: Bart Demeyere, Albert Dyserynckstraat 28, 8200 Brugge
bart.demeyere#esperanto.be
Bestuurslid: Yves Nevelsteen, Koning Albertlaan 147, 9000 Gent.
Tel. 09/3307156, yves.nevelsteen#telenet.be

En Esperanto ne abundas (originala) literaturo el Afriko.
Do kun fiero, Flandra Esperanto-Ligo prezentas jenajn du verkojn de Jean Codjo (vidu ankaŭ la artikolon je paĝoj 9-12).

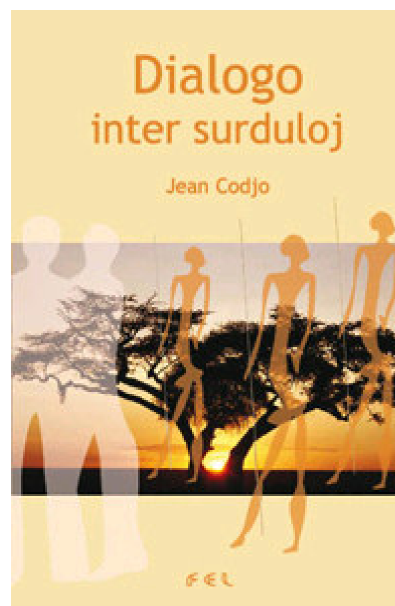
La paŝo senelirejen

Unua verko de la Benina aŭtoro, kiu rakontas gravan eveneton en la vivo de juna Benina viro survoje al maturiĝo...

ISBN: 90-77066-27-6, 44 paĝoj, 6 eŭroj.

Dialogo inter surduloj

Dua verko de Benina aŭtoro, pri la malfacileco de komunikado inter kulturoj. Civilizita nigra 'blankulo' prelegas, sub la baobabo, al siaj samtribanoj. Ili aŭskultas sed ne aŭdas...

Neteoria trakto, tamen tre inspira!

ISBN: 90-77066-26-8, 52 paĝoj, 6 eŭroj.

<u>Mendu</u>: rete: www.retbutiko.net
telefone: 03 / 216.02.36